

'LA MUERTE NO EXISTE'

DE MADRES DE PLAZA DE MAYO EN HET VERZET TEGEN (DE TIJD VAN) DE GESCHIEDENIS

Berber Bevernage, 28 september 2012

Inleiding en probleemstelling

Vraag: Hoe onderhouden de Madres de Plaza de Mayo de 'tegenwoordigheid' van het verleden in situaties waarin de meerderheid van de bevolking oproept om de wonden te laten helen en het verleden gewoon te begraven?

Stelling: Madres de Plaza de Mayo houden het verleden open door eigen historiciteitsregime te ontwikkelen.

Inleiding en probleemstelling

- François Hartog: ‘historiciteitregimes’ (*régimes d’historicité*): “Specifieke manier waarop een cultuur omgaat met tijd en de temporele dimensies van verleden, heden, en toekomst.”
  - Voor 1789: geschiedenis als grote leermeester (*historia magistra vitae*)
  - Tussen 1789 en 1989: toekomst geprivilegieerd
  - Sinds 1989: gericht op het heden

- ↔ Concept ‘historiciteitregime’ toepassen op conflict binnen culturen.

Madres de Plaza de Mayo (1977-...)

(Buenos Aires, 30 april 1977)

Madres de Plaza de mayo (1977-...)

- Verdwijning als vorm van 'zijn'
- Desaparecidos geen 'gewone' doden: tussen dood en levend
- Hebe de Bonafini citeert Galeano: 'la muerte no existe'
- 'Aparición con vida': levende verschijning

¡APARICIÓN CON VIDA YA DE JULIO LÓPEZ!

Consideramos que esta situación está estrechamente vinculada con las amenazas sufridas por numerosos compañeros durante el transcurso del juicio al genocida Etchecolatz, y al histórico fallo del Tribunal N 1 condenando al represor a reclusión perpetua, en cárcel común y en el marco del Genocidio cometido en Argentina entre 1976 y 1983.

Hacemos responsable al Gobierno por la aparición inmediata de nuestro compañero en **PERFECTAS CONDICIONES**.

SOLICITAMOS AYUDA E INFORMACIÓN SOBRE SU PARADERO, ANTE CUALQUIER INFORMACIÓN, ROGAMOS SE COMUNIQUEN INMEDIATAMENTE A LOS TELÉFONOS:

Nildo Ely, (0221) 453-3136
Luciano Sivori, (0221) (15) 561-0240
Guadalupe Godoy (011) (15) 5113-1589
justicia@pki.org.ar

Julio tiene 75 años, testimonió sobre su secuestro, suéado en octubre de 1976, llevado a cabo por una "patota" que integraban, entre otros, Etchecolatz. Estuvo detenido-desaparecido en los centros clandestinos Destacamento policial de Arano, "Plazo de Arano", y Comisaría Quinta de La Plata.

Debía presentarse el lunes 18/09 para presentar los alegatos de los querrellos contra el represor en el edificio de la Municipalidad de La Plata, y al no comparecer se decretó su ausencia desde muy tempranas horas.

**NI UN DESAPARECIDO MÁS!
APARICIÓN CON VIDA YA!**

Madres de Plaza de mayo

- Psycho-patologische these: rouw zonder lichaam
  - ▣ ‘Mummificatie’-diagnose
  - ▣ ‘hoop-tegen-alle-hoop’ als pre-rationeel of magisch denken

=> Reactie Junta’s: ‘Las locas de la Plaza’

- Metahistorische interpretatie: politieke strategie die reageert tegen het moderne historische discours en haar sociaal-politieke effecten

Staatsterreur en overgangsgerechtigheid

- ❑ militaire coup Jorge R. Videla (23 maart 1976)
- ❑ Transitie naar democratie 1983
  - ❑ Raúl Alfonsín (1983-1989):
    - ❑ eerst waarheidscommissie en proces Junta's, later restrictie en stopzetting processen
  - ❑ Carlos Menem (1989-1999)
    - ❑ amnestie-wetten en pardon voor Junta's
  - ❑ Néstor Kirchner (2003-2007) & Christina Kirchner (2007-...)
    - ❑ Nullificatie amnestie & heropening vervolging

De Madres' weigering om te rouwen

- desaparecidos als spoken
- tegen forensische opgravingen ('verdad de los cementerios')
- tegen materiële reparaties
- tegen postume verering
- tegen Conadep en haar 'memoria de la muerte'
- 'desaparecidos para siempre'

RESIDENTE
¿cuántos miles de millones de dólares han sido donados a la ONU y a nuestros hermanos más seres humanos? ¿HA RESPUESTA YA!!

Señor Presidente seguimos esperando su respuesta de la chica que fue violada y asesinada en el Parque Perceira Iracola. Natalia Di Gallo

Señor Presidente esperamos su respuesta Natalia Di Gallo Familia y amigos

MAS
RESA

Reactie militaire Juntas

- Wettelijke doodverklaring *desaparecidos*
- Geen *desaparecidos* maar ongeïdentificeerde doden of ‘eeuwig afwezigen’ [*ausentes para siempre*]
- Discours over ‘helende tijd’, ‘afgesloten hoofdstukken’ en nieuwe ‘epochen’
  - Voorbeeld: ‘Documento final’

‘Documento Final’ (28 april 1983)

- **Geschiedenisles: ‘historische synthese’ + ‘helende wonden’ en ‘aanbreken nieuwe tijden’**
- ‘De feiten’: natie als slachtoffer linkse terreur
- Doodverklaring *desaparecidos*
- Ritueel ‘closure’: verzoening, amnestie en geschiedenis zal oordelen

'Documento Final' (28 april 1983)

‘Documento Final’ (28 april 1983)

- Geschiedenisles: ‘historische synthese’ + ‘helende wonden’ en ‘aanbreken nieuwe tijden’
- **‘De feiten’: natie als slachtoffer linkse terreur**
- Doodverklaring *desaparecidos*
- Ritueel ‘closure’: verzoening, amnestie en geschiedenis zal oordelen

'Documento Final' (28 april 1983)

‘Documento Final’ (28 april 1983)

- Geschiedenisles: ‘historische synthese’ + ‘helende wonden’ en ‘aanbreken nieuwe tijden’
- ‘De feiten’: natie als slachtoffer linkse terreur
- **Doodverklaring *desaparecidos***
- Ritueel ‘closure’: verzoening, amnestie en geschiedenis zal oordelen

‘Documento Final’

Er zijn in de gevangenissen
geen klandestiene
gedetineerden

‘Documento Final’ (28 april 1983)

- Geschiedenisles: ‘historische synthese’ + ‘helende wonden’ en ‘aanbreken nieuwe tijden’
- ‘De feiten’: natie als slachtoffer linkse terreur
- Doodverklaring *desaparecidos*
- **Ritueel ‘closure’: verzoening, amnestie en geschiedenis zal oordelen**

'documento final' (28 april 1983)

Discours na coup

- President Alfonsín: verleden achterlaten
- President Menem: 'afgesloten hoofdstukken' en 'pijnlijke etapes'
+ herbegravenis Generaal De Rosas

Discours na coup

- Generaal Martin Balza:

‘In de geschiedenis van naties, zelfs van de meest gecultiveerde naties, bestaan er harde, donkere en onbegrijpelijke periodes [maar] wie er niet in slaagt om de wonden te helen en te rouwen, heeft geen toekomst.’

Besluit

- Collectieve actie Madres als tijdspolitiek
- 'Psychpatologie' vs. alternatief historiciteitsregime (tegen 'dood verleden')
- Uitdaging voor historici: implicaties historisch discours